

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет психології

Кафедра соціальної психології

СИЛАБУС

НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 9 ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Рівень вищої освіти – перший
(бакалаврський)

Освітня програма “Психологія”

Спеціальність **С4 Психологія**

Галузь знань **С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»**

Освітня кваліфікація **Бакалавр з психології**

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “26” серпня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Вступ до спеціальності
Викладач (і)	Пілецька Любомира Сидорівна Яремчук Віталія Василівна
Контактний телефон викладача	
Е-mail викладача	lybomyra.piletska@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Згідно розкладу консультацій

2. Анотація до навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Вступ до спеціальності» - є важливим орієнтувальним дороговказом студента-першокурсника, майбутнього психолога у світі психологічних категорій, напрямків, наукових шкіл, методів. Це перший розділ важливої книги під назвою «Психологія», важливий крок у професійному самовизначенні та формуванні професійної ідентичності психолога. Вона спрямована на активізацію інтересів і пробудження мотивації студентів до засвоєння психологічних знань, становленню професійного світогляду, ціннісно-смыслового означення вихідних професійних принципів та бачення психологічних проблем та шляхів їх розв'язання, ознайомлення з історією становлення психологічної науки в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Курс спрямований на активізацію прагнень студента-психолога до самопізнання та саморозвитку, ознайомлення їх із структурою освітньо-професійної програми, формування усвідомленої професійної відповідальності та належного рівня компетентності у практичній, прикладній, науковій роботі майбутнього психолога. Важливим аспектами курсу є вірне спрямування у напрямку формування професійної культури особистості майбутнього психолога; допомога першокурсникам в адаптації до умов навчання в закладі вищої освіти; вивчення можливостей академічної мобільності та науково-дослідної діяльності; вироблення навичок самостійної роботи, умінь структурувати і опрацьовувати навчальний матеріал та методичне забезпечення до нього; ознайомити студентів із системою оцінювання знань, структурою та правилами університету.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є здобуття студентами знань про психологію як науку, розуміння змісту освітньої програми та напрямів психології, наукових шкіл та методів, основні вимоги та специфіку роботи психолога в різних галузях, основні інструменти в роботі психолога, формування базових світоглядних орієнтирів, діяльність психолога в умовах травматогенного соціуму.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, мислити концептуально, системно, саногенно.

ЗК10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні, знання юридичних та морально-етичних нормативно-регулятивних засад професійної діяльності психолога і готовність їх неухильно дотримуватись.

ЗК13. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Фахові компетентності:

СК1. Здатність оперувати категоріально- понятійним апаратом психології.

СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики.

СК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

Програмні результати навчання:

ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.

ПР15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

ПР16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.

ПР17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни		
	Загальна кількість годин	
Вид заняття	Денна форма	Заочна форма
лекції	12	6
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18	4
самостійна робота	60	80

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативна/ Вибіркова
Перший	С4 Психологія	1	Нормативна

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	Сем. заняття	сам. роб
<p>Тема 1. Навчальна дисципліна «Вступ до спеціальності» та її місце у професійній підготовці майбутніх психологів. Структура та зміст освітньої програми “Психологія”. Історія психологічної науки в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника. План семінарського заняття Система вищої освіти та специфіка професійної освіти психолога. 2. Освітньо-професійна програми за</p>	2	2	10

спеціальністю Психологія. Історія психологічної науки в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника.			
---	--	--	--

<p>Тема 2. Загальне уявлення про професійну діяльність психолога. Професійне самовизначення психолога. Професіоналізація студентів-психологів. Наукова та побутова психологія.</p> <p>План семінарського заняття</p> <p>1. Визначення поняття «психологія». 2. Предмет та завдання сучасної психології. 3. Відмінності наукової та життєвої психології. 4. Фундаментальні розділи психології. 5. Галузі сучасної психології.</p>	2	2	10
<p>Тема 3. Психолог як особистість і як професіонал. Психологічна готовність психолога до професійної діяльності. Етичні особливості професійної діяльності психолога. Професійна компетентність психолога.</p> <p>План семінарського заняття</p> <p>1. Етичний кодекс психолога. 2. Професійно-важливі якості психолога. 3. Особистісні характеристики психолога. 4. Специфіка нормативної та правової бази психологічної служби у інших сферах суспільної практики. 5. Професійне вигорання та заходи його запобігання.</p>	2	2	10
<p>Тема 4. Основні напрями професійної діяльності психолога в різних сферах. Професійна діяльність практичного психолога в системі освіти. Психолог у галузі спорту. Професійна діяльність психолога у медичній сфері. Професійна діяльність психолога у сфері економіки. Професійна діяльність практичного психолога у сфері юриспруденції. Професійна діяльність практичного психолога у соціальній сфері.</p> <p>План семінарського заняття відповідно до плану лекції.</p>	2	4	10
<p>Тема 5. Професійний саморозвиток психолога</p> <p>Траєкторія професійного саморозвитку психолога. Самоосвіта. Основні етапи розвитку психолога-</p>	2	4	10

<p>професіонала. Кризи і розчарування в роботі психолога.</p> <p>План семінарського заняття. 1.Типологія шляхів професійного розвитку психолога. Спрямованість професійного самовдосконалення психолога.</p> <p>2.«Неформальна освіта» в професії психолога.</p> <p>Основні типи та рівні професійного самовизначення психолога. 3.Основні етапи становлення психолога-професіонала. Проблема професійних деструкцій та кризи розчарування у розвитку психолога.</p>			
<p>Тема 6. Види діяльності психолога та їх специфіка. Основні цілі та види діяльності психолога. Психодіагностика як один з напрямів діяльності психолога. Психологічне консультування. Мета і завдання психологічного консультування. Характеристика основних напрямів психотерапії. Основні види діяльності соціально-психологічної служби: просвітницька і профілактична робота. Психокорекція як напрям практичної психології.</p> <p>План семінарського заняття відповідно до плану лекції.</p>	2	4	10
Всього	12	18	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

<p>Загальна система оцінювання навчальної дисципліни</p>	<p>Для студентів денної форми навчання: Максимальна кількість балів яку студент може набрати протягом семестру - 100. З них: 1)виступи на семінарських заняттях – 45 балів (по 5 балів за заняття); 2) підготовка есе на тему: «Моя майбутня професія - психолог» - 10 балів; 3)реферат на тему: “Традиції та перспективи психологічної науки” - 10 балів; 4) скласти словник психологічних термінів - 10 балів; 5) скласти психологічний кросворд - 5 балів; 6) підсумкове тестування - 20 балів.</p>
--	---

	<p>Для студентів заочної форми навчання та студентів що навчаються за індивідуальним графіком: Максимальна кількість балів яку студент може набрати протягом семестру - 100. З них:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) підготовка есе на тему: «Моя майбутня професія - психолог» - 20 балів; 2) реферат на тему: «Традиції та перспективи психологічної науки» - 20 балів; 3) скласти словник психологічних термінів - 20 балів; 4) скласти психологічний кросворд - 20 балів; 5) підсумкове тестування - 20 балів.
<p>Вимоги до письмових робіт</p>	<p>Практичні завдання виконуються студентами в електронній формі і завантажуються на платформу дистанційного навчання у встановлені викладачем терміни.</p> <p>Практичне завдання Презентація реферату на тему: «Традиції та перспективи психологічної науки» Критерії оцінювання наукового реферату: Реферат – короткий виклад (огляд) змісту однієї або декількох наукових робіт або книг з певної тематики. У рефераті повинно бути якнайповніше розкрито зміст теми, основні теоретичні та фактичні відомості. Розширений, або зведений (за декількома джерелами, оглядовий) реферат містить відомості про певну кількість робіт з одної теми, викладені у вигляді добре структурованого тексту. Реферат – перший ступінь на шляху освоєння навиків проведення науководослідної роботи, оскільки він є однією з початкових форм подання наукових результатів письмово. Це робота теоретичного характеру із джерелами інформації по аналізу, порівнянню і узагальненню даних, одержаних іншими дослідниками обраної теми. Важливо, що в процесі написання реферату формується власний погляд на проблему. Оформлення та структура реферату. Оптимальним вважається обсяг реферату до 10 сторінок друкарського тексту. Формат паперу – А 4. Поля: ліворуч - 3 см., справа - 1,5 см., зверху –2,0 см., знизу — 2,0 см.. Кегль - Times New Roman. Розмір шрифту - 14. Абзац 1,25 см., міжрядковий інтервал – 1,5. Реферат повинен мати титульний аркуш, зміст, вступ, основну частину, висновок та список використаної літератури, який розміщується на останній сторінці реферату. Критерії оцінки реферату. Реферати оцінюються за наступними головними критеріями: уміння підібрати наукову літературу по темі; інформаційна насиченість, новизна, оригінальність викладу питань; простота і дохідливість викладу; структурна організованість, логічність, граматична правильність і стилістична виразність; переконливість, аргументованість, практична значущість і теоретична обґрунтованість пропозицій і висновків, зроблених в рефераті.</p>

Практичне завдання
підготовка есе на тему: «Моя майбутня професія - психолог»

Написання есе – одне із важливих завдань, оскільки мова йде про текст-міркування, де потрібно пред'явити всі аргументи і контраргументи і висловити свою думку, причому так, щоб усім було зрозуміло. Застосування есе сприяє більш чіткому й грамотному формулюванню думок, допомагає розташовувати ці думки в логічній послідовності, припускає вільне володіння мовою термінів і понять, розкриває глибину й широту навчального матеріалу, вчить використати приклади, цитати, необхідні аргументи за відповідною темою. Незважаючи на те, що есе це творча робота, воно має чітку структуру, єдину для всіх текстів. Перевіряючи, як студент впорався із завданням, викладач неодмінно звертає увагу на наявність актуальності, тез та іншого, розташованих в певному порядку. Структура твору передбачає висунення на початку певної тези, а після її доказ аргументами у вигляді логічних викладок, цитат або викладу відповідних фактів.

Максимальний бал - здатність продемонструвати розвиток власної думки, зосереджений на обговорюваній проблемі висловлювання; продемонструвати дотримання лексичних, фразеологічних, граматичних і стилістичних норм української літературної мови.

Семінарські заняття	<p>За відповіді на семінарських заняття студенти можуть набрати 45 балів (по 5 балів за заняття/ тобто 9 оцінок).</p> <p>Критерії оцінювання усних відповідей студентів. В основу системи оцінювання знань студентів із навчальної дисципліни закладені наступні критерії: 1) повнота знань – вичерпна достатність у відтворенні інформації щодо змісту навчальної дисципліни; 2) адекватність знань – їх правильність, відповідність теоретико-методологічним основам; 3) усвідомленість (осмисленість) знань – розуміння смислу інформації з навчальної дисципліни та вміння її вербалізувати. Виходячи з цього, оцінка «відмінно» ставиться за наявність у студента вичерпних і правильних знань щодо головних проблем, розгляду яких були присвячені лекційні та семінарські заняття. При цьому знання повинні бути осмисленими, що проявляється у повноті та адекватності їх пояснення.</p> <p>Оцінка «добре» ставиться за наявність у студента знань щодо більшості тем навчальної дисципліни, які передбачені навчальною програмою. При цьому знання характеризуються адекватністю, але є частково</p>
---------------------	--

	<p>усвідомленими (студент по формі відповідає правильно, а пояснити смисл може не завжди). Оцінка «задовільно» ставиться за наявність у студента фрагментарних знань навчальної дисципліни, які при цьому не завжди точно ним розуміються і недостатньо повно вербалізуються.</p> <p>Оцінка «незадовільно» ставиться за відсутність у студента знань щодо головних проблем або ж за наявність часткових знань, які він неправильно розуміє і неправильно трактує.</p>
Підсумковий контроль	Залік виставляється студенту за умови виконання всіх зазначених завдань і виставляється студенту на останньому семінарському занятті.

7. Політика навчальної дисципліни

<p>Студент повинен виконати всі передбачені курсом види робіт. Якщо студент при виконання практичних завдань не дотримується академічної доброчесності, таке завдання йому не зараховується. Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, мають право не відвідувати заняття, але зобов'язані виконати всі види завдань. Вся комунікація зі студентами відбувається через корпоративну пошту.</p>

8. Рекомендована література

1. Бочелюк В.Й, Зарицька В.В. Психологія: вступ до спеціальності: Навч. посібник. К.: Центр учбової літератури, 2007. 288 с.
2. Дуткевич Т.В., Савицька О.В. Вступ до спеціальності: Практична психологія: Курс лекцій і практикум (навчальний посібник). Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2005. 208 с.
3. Психологія: Підручник / Ю.Л. Трофімов, В.В. Рибалка, П.А. Гончарук та ін.; за ред. Ю.Л. Трофімова. 2-ге вид., стереотип. К.: Либідь, 2000. 558 с.
4. Загальна психологія: Підруч. для студентів вищ. навч. закладів /С.Д. Максименко, В.О. Зайчук, В.В. Клименко, В.О. Соловієнко. За загальною редакцією акад. С.Д. Максименка. К.:Форум, 2000. 543 с.
- 5.Етичний кодекс психолога / Електронний ресурс / Режим доступу: http://upsihologa.com.ua/etychnyi_kodeks_psyhologa.html
6. Климчук В.О. Ціннісні засади побудови системи психологічної етики // Наукові записки Інституту психології імені Г.С. Костюка АПН України / За ред. академіка С.Д. Максименка. К.: Главник, 2005. Вип. 26, в 4-х томах. Том 2. С. 278-281.
7. Рибалка В. В. Методологічні проблеми наукової психології. Нац. акад. пед. наук України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих. Київ : Талком, 2017. 244 с.
- 8.Іванова О.В., Москалюк Л.М., Корсун С.І. Психологія: вступ до спеціальності [Текст]: навч. посібник. Рек. МОН. Київ : ЦУЛ, 2017. 184 с

Додаткова література

1. IHOR POPOVYCH, INESA HULIAS, IYURIY SERBIN, LIYBOMYRA PILETSKA, SVITLANA MASHCHAK5, LARYSA ZAHRAI (2023). Psychological content parameters of attention in the structure of time perspective of young female athletes: comparative analysis. Journal of Physical Education and Sport (JPES), Vol. 23 (issue 1), Art 19, pp. 152 – 161. DOI: 10.7752/jpes.2023.01019 <http://efsupit.ro/index.php/8-section1>
2. Tavrovetska, N., Popovych, I., Savchuk, O., Piletska, L., Lappo, V., Abramian, N., & Zahrai, L. (2023). Research on risk inclination of young female athletes in the dimensions of life orientations. Journal of Physical Education and Sport, 23(4), 868-877. DOI: 10.7752/jpes.2023.04110.
3. I. Popovych, A. Kolly-shamne, L. Piletska, O. Soroka , I. Hoian, V. Yaremchuk, V. Huzar Propensity for adventurousness in the motivational structure of junior athletes / Journal of Physical Education and Sport ® (JPES), Vol. 24 (issue 7), Art 185 pp. 1647 - 1658, July 2024 online ISSN: 2247 - 806X; p-ISSN: 2247 – 8051; ISSN - L = 2247 - 8051 © JPES DOI:10.7752/jpes.2024.07185 / Skopus
4. IRYNA BURLAKOVA1 , LIYBOMYRA PILETSKA2 , VICTORIA KORNIENKO3 , MARYNA OKSIUTOVYCH4 , TETIANA KONDES5 , HALYNA OKHROMIY6 , OLESIA DONETS7. Junior athletes' emotional intelligence in the context of adaptability to changed conditions of learning and training activitie Journal of Physical Education and Sport ® (JPES), Vol. 25

(issue 9), Art 202, pp. 1813-1820, September 2025,online ISSN: 2247 - 806X; p-ISSN: 2247 – 8051; ISSN - L = 2247 - 8051 © JPES DOI:10.7752/jpes.2025.09202.

5.Пілецька Л. С. Вплив асертивності на конфліктологічну компетентність фахівців-медиків. Теоретичні і прикладні проблеми психології. Вип. 2 (55), 2021, С. 141-146.

6. Пілецька Л. С. Асертивна поведінка як чинник реабілітаційного потенціалу особистості та проектування майбутнього. Теоретичні і прикладні проблеми психології. Вип. 3 (56), Т.2., 2021, С. 208-215.

7. Пілецька Л.С. Психологічна структура реабілітаційного потенціалу особистості у проектуванні життєвого шляху. Теоретичні та прикладні проблеми психології. Вип. 3 (56), Т.3. 2021. С. 157-164.

8. Piletska L. S., Zavatska N. Ye., Blyskun O. O., Turban V. V., Voloshyn V. M. [The gift of youth and its development in the conditions of a problem-genic society] DOI: <https://doi.org/10.33216/2219-2654-2023-62-3-1-30-40> Теоретичні і прикладні проблеми психології. Вип. 3 (62), 2023, С.30-40.

9. Пілецька Л.С., Сафонова С.О., Завацька Н.Є., Каширіна Є.В., Бровендер О.О.[Соціально-психологічні засади життєстійкості та самореалізації молоді в професіях соціономічного типу]ТЕОРЕТИЧНІ І ПРИКЛАДНІ ПРОБЛЕМИ ПСИХОЛОГІЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ, 2022, № 2(58)

DOI: <https://doi.org/10.33216/2219-2654-2022-58-2-5-17>

10.Пілецька Л. С. [Соціалізація обдарованої молоді в сучасних умовах] DOI: <https://doi.org/10.33216/2219-2654-2023-61-2-36-44> Теоретичні і прикладні проблеми психології та соціальної роботи. № 1, (61), 2023, С.36-44.

11. Пілецька Л.С. Психологічна сутність процесу соціалізації неповнолітніх з особливими потребами. Теоретичні та прикладні проблеми психології та соціальної роботи, 2024, №2, С. 147-158.

DOI:<https://doi.org/10.33216/2219-2654-2024-64-2-5-147-158>.

12.Заграй Л. Д., Пілецька Л. С. Емоційна безпека в екзистенції життєвого шляху особистості/ Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ (серія психологічна). № 1. 2024. С. 20-26. <https://doi.org/10.32782/2311-8458/2024-1-3>

13. Соціальна відповідальність особистості в умовах сучасних соціогенних викликів: монографія / Лукашов О.О., Завацька Н.Є., Пілецька Л.С., Завацький Ю.А., Сахарова К.О., Круглов К.О., Завацький В.Ю., Смирнова О.О., Бровендер О.О. / За наук. ред. О.О. Лукашова, Н.Є. Завацької. К.: ПВТП «LAT&K», 2025. 349 с ISBN 978-617-7699-93-3

DOI: <https://doi.org/10.33216/2219-2654-2025-68-3-2-114-124>

14. Пілецька Л.С.,Томин Р.В. Резильєнтність студентської молоді в умовах травматогенного соціуму. Теоретичні та прикладні проблеми психології та соціальної роботи, 2025, №3, (68), Т.2 С. 114-124.

Електронні ресурси:

Студентський путівник

<http://surl.li/gfjkr>

Кодекс честі Карпатського національного університету імені Василя Стефаника

<http://surl.li/rkhob>

Етичний кодекс психолога України <https://myronivka-osvita.gov.ua/etichnij-kodeks-psihologa-13-04-48-16-09-2020/>

Наукова бібліотека Карпатський національний університет імені Василя Стефаника. Режим доступу : <http://lib.pnu.edu.ua>

Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/node/554/>

Офіційна Інтернет-сторінка Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України [Електронний ресурс]. ULR : <http://psychology-naes-ua.institute/>

БД Освіта. ua. — <http://osvita.ua/school/psychology>.

Викладач: Любомира ПІЛЕЦЬКА